

טמונה בפרשה

עלון שבועי לעידוד העיון והבקיאות בפרשת השבוע

פרשת במדבר

לסדר את הפרשה

לפניכם רשימת נושאי הפרשה בסדר מעורב, עליכם לסדרם מחדש לפי סדר ההתרחשויות בפרשה. כשתצליחו, תקבלו מהאותיות חלק מפסוק מהפרשה.

ש. מנין ופקידת בני לוי ומשמרתם

י. עבודת בני קהת ומשאם

ז. סדר הנייתם של בני ישראל

במדבר

ו. מנין ופקידת שבטי ישראל

ה. דיני הלווים וקדושתם

ד. מנין הבכורים והחלפתם על ידי

הלווים

שאלה לשולחן השבת

"וגתנו עליו כסוי עור תחש ופרשו בגד כליל תכלת מלמעלה ושמנו בדיו"

פסוק זה עוסק בארון העדות, ואופן נשיאתו במסעות במדבר.

ויש לבאר אם כן, מדוע יש ציווי של "ושמו בדיו", והלא יש איסור להוציא את בדי הארון מטבעותיו, כמו שכתוב בפרשת תרומה: "בטבעות הארון יהיו הבדים לא יסרו ממנו", וכיצד שייך לפתע לצוות על שימת הבדים שמעולם לא היו אמורים להינטל מן הטבעות?

מטרת השאלה

הינה לעורר דיון סביב שולחן השבת. ניתן לשלוח את תשובותיכם למערכת (בצרוף מקורות, אם ישנם) ובל"נ אכתוב מן התשובות בעוד כחודש.

פנינים

"כל פקודי הלוים... שנים ועשרים אלף"

בשבט לוי היו 22,000 איש, משמעותית פחות משאר השבטים. וביאורים שונים בעניין: א. רש"י אומר שהיו נושאי הארון, והיה הארון מכלה בהם ("ולא יבואו לראות כבלע את הקודש ומתו"). ויש להקשות על תירוץ פעמיים: 1. עדיין לא התחילו במלאכת נשיאת הארון בזמן זה? 2. רק משפחה בשבט לוי התמנו לשאת את הארון, ומדוע כל השבט הצטמצם? ויש לפרש, שכבר במצרים היו צדיקים, ולכן התעתדו להיות נושאי הארון, והקב"ה מדקדק עם צדיקיו כחוט השערה, וזו הכוונה שהארון היה מכלה בהם. ב. לא השתעבדו במצרים ולכן לא התקיימה בהם הברכה: "וכאשר יענו אותו כן ירבה וכן יפרוץ". (רמב"ן) ג. כעס יעקב על שמעון ולוי על מעשה שכם, כשאמר: "שמעון ולוי אחים כלי חמס מכרתיהם" וכיוון שכעס, התמעטו. (גם שמעון התמעטו במעשה זמרי שמתו מהם 24,000 אנשים, ובמניין שבפרשת פינחס נשארו רק 22,200). (רמב"ן) ד. כשגירש עמרם את יוכבד בגלל גזירת היאור, גירשו גם כל הלווים את נשותיהם, וכשהחזירה, לקח זמן מה עד ששאר שבט לוי החזירו, ולכן היו פחות. (אמנם, במדרש כתוב שכל ישראל גירשו את נשותיהם). (כלי יקר) ה. במצרים שבט לוי למד תורה, המתשת את כוחו של אדם והדבר השפיע על ריבויים. (צרור המור) ו. ככל שהדבר נדיר יותר, כך עולה יוקרתו וחשיבותו. הלווים שהיו המובחרים והצדיקים שבעם, ממילא היו אף המועטים, שדבר טוב קשה הוא להשגה. (העמק דבר) ז. עם ישראל הוצרכו להתרבות שלא כדרך הטבע משום שהיו צריכים ליישב את כל ארץ ישראל. אבל הלווים שממילא לא נוחלים בארץ, אלא רק כמה ערים בתוך נחלות השבטים, לא הוצרכו להתרבות כל כך על ידי ניסים. (אברבנאל) ח. הקב"ה ירד על הר סיני עם עם עשרים ושניים אלף מלאכים שנאמר: "רכב אלוקים ריבותיים אלפי שנים". לכן גם שבט לוי שהם המשמשים את הקב"ה במשכן, והיו מרכבה לשכינה במצרים, מנו 22,000. (על דרך הקבלה) ט. פרנסת שבט לוי מוטלת על ישראל, לכן השי"ת מיעטם כדי שלא יהיו נטל כבד מדי. (בית הלוי) י. שבט לוי קבלו על עצמם לקיים את כל התורה כמו האבות וקבלה זו נחשבת כנדר. ומי שחטא הקב"ה הענישו מיד משום "וסביבו נשערה מאוד". (העמק דבר) יא. כשנותן הקב"ה צער לאדם באיזה דבר, נותן תענוג אחר כנגדו, לכן לשבטים שהיה להם צער השעבוד, קבלו הרבה בנים, אך שבט לוי לא היה בצרת השעבוד והצטערו על כך שלא היו להם הרבה ילדים. (זהב שבא)

"ויהיו כל הפקדים שש מאות אלף ושלשת אלפים וחמש מאות וחמשים"

בפרשת פקודי כתוב: "בקע גלגלת מחצית השקל בשקל הקדש לכל העבר על הפקדים מבו עשרים שנה ומעלה לשש מאות אלף ושלשת אלפים וחמש מאות וחמשים". ויש לבאר כיצד לא השתנה כלל המספר המבואר שם שגבו בחודש תשרי למלאכת המשכן, לבין המספר המבואר בפרשתנו בחודש אייר - שבעה חודשים לאחר מכן? ויש לומר: א. במניין הראשון נמנו והוחלט מה הצורך של יוצאי הצבא. ואם אחד מת - הכניסו אחר במקומו מבו 20 שנה ולא מנו את כולם באייר. ב. בשני המפקדים מנו רק את מי שהיה בן 20 בראש השנה של אותה השנה. ג. זה אכן היה מקרה יוצא דופן. (רמב"ן) ד. בתשרי התפקדו לצבא ובאייר חולקו למשימותיהם. ה. בתשרי היו גם הלווים בתוך הספירה ובאייר נכנסו תחתיהם אלו שנהיו בני 20 בינתיים. (ע"פ תשובות הקוראים הנכבדים שליט"א ל"שאלה לשולחן שבת' תשפ"ב)

לשבועות ולכל השנה!

ניתן להשיג ב"מקרא" הוצאה לאור, ובטלפון: 052-7665775

חדש! ניתן להזמין חוברות של חומש בודד מתוך הספר כמזכרת מאירועים

ישנו ביקוש רב בבתי כנסת ברחבי הארץ לקבל את העלון לקהילתם. זו ההזדמנות שלכם לזכות בהפצת תורה!

השתתפו באמצעות העברה לבנק לאומי (10) סניף 905 חשבון 5055271 ע"ש 'בייז'.

חידון א' ת'

התשובה לכל שאלה **מתחילה** באות המופיעה בתחילת השורה

- א. נשיא שבט לוי
- ב. שבט שפקודיו היו 35,400
- ג. ספרו את הזכרים לפי _____
- ד. השבט שפקודיו היו 62,700
- ה. "ולא יבואו לראות כבלע את _____ ומתו"
- ו. הזכרים שבשטים נמנו מגיל עשרים שנה _____
- ז. שבט שפקודיו היו 57,400
- ח. אחת ממשפחות הקהתי
- ט. מטה לוי נמנה לבדו מפני שלא _____ בעגל (רש"י)
- י. אחת ממשפחות הקהתי
- כ. מכלי השולחן
- ל. אחת ממשפחות הגרשוני
- מ. בני מררי (2)
- נ. שם בנו בכורו של אהרן הכהן
- ס. במדבר זה מתו נדב ואביהוא, כשאש זרה הקריבו
- ע. שניים מבני קהת
- פ. פרשתנו היא הפרשה הראשונה בחומש ה_____
- צ. שניים מאבות הנשיאים
- ק. הנשיאים נקראו גם _____ העדה
- ר. נשיא כל שבט נקרא גם _____ לבית אבותיו
- ש. הגיל בו הלויים מתחילים לעבוד במשא
- ת. חיה שהכינו מעורותיה שקים לנשיאת הכלים

חידון א' ת' הפוך

התשובה לכל שאלה **מסתיימת** באות המופיעה בתחילת השורה

- א. בגיל עשרים היו יוצאים ל -
- ב. הלויים חנו _____ למשכן
- ג. כשכתוב "המשכן והאהל" - למה הכוונה? (רש"י)
- ד. המשכן במדבר נקרא גם כך
- ה. בצד זה של המשכן חנו משפחות בני קהת
- ו. משה ואהרן _____ את העדה באחד לחדש השני
- ז. על אלעזר מוטל לצוות _____ ולהקריב כשחנו (רש"י)
- ח. יהודה, יששכר וזבולון חנו בצד זה של המשכן
- ט. נשאו את כלי השרת באמצעות:
- י. אחירע היה נשיא שבט _____
- ך. וילון המשכן קרוי כך
- ל. נשיא שבט אשר
- ם. התקדשו במקום הבכורים, לשמש בבית עולמים
- ן. אלעזר היה אחראי אף על _____ המאור והמשחה
- ס. כך מתרגם אונקלוס את המילה 'דגל'
- ע. נשיא שבט אפרים
- ף. נשיא שבט גד
- ץ. ד' דיבר עם משה בשנה השנית לצאתם מ-
- ק. הכניסו כל כלי במשכן לתוך: (לשון חופשית)
- ר. אסור בעבודת המשכן
- ש. הלויים נמנו מגיל זה
- ת. איתה כיסו את הארון במסעות

כתרומו

דבא פרה נדיא דעלייה מינה מקרבום אונקלוס נכנסה לעדריין של רמנו.

"זאת היעים" (ד, יד) = "זית מגרופיתא". המילה העברית 'מגרפה' המתארת כלי שמועד לאיסוף.

מן המדרש

"פקוד כל בכור זכר", זהו שכתוב: "ששים המה מלכות ושמנים פילגשים ועלמות אין מספר, אחת היא יונתי תמתי". משל לאדם שהייתה לו סחורה של זכוכיות, והיה מוציאן לשוק ולא היה מדקדק במנינם, והיה מוציאן ומכניסן שלא במניין שלא היה משגיח עליהם, לפי שהיו של זכוכית. והיה לו סחורה אחרת של מרגליות נאות, והיה נוטלה במניין ומוציאה ומכניסה במניין, לפי שהיו מרגליות והיו חביבות עליו. כך כביכול, אמר הקב"ה, לאומות לא נתתי להם מנין, לפי שאינם חשובים לפני לכולם, שנאמר: "כל הגויים כאין נגדו מאפס ותהו נחשבו לו". אבל אתם בני אדם "העמוסים מני בטן, הנשואים מני רחם", לכן אני מונה אתכם בכל שעה. שנאמר: "פקוד כל בכור זכר לבני ישראל מבן חודש ומעלה ושא את מספר שמותם"... אמר הקב"ה לישראל, בשביל חיבתכם, שניתי מדתה של עולם. כיצד, כתבתי בתורתך, שיהא חמור נפדה בשה, שנאמר: "ופטר חמור תפדה בשה". ואני לא עשיתי כן, אלא פדיתי שה בחמור. שהמצרים נמשלו לחמור, שנאמר: "אשר בשר חמורים בשרם". וישראל נמשלו לשה, שנאמר: "שה פזורה ישראל". והרגתי בכוריהם של מצרים, והקדשתי בכוריהם של ישראל, שנאמר: "כי לי כל בכור ביום הכותי כל בכור בארץ מצרים, הקדשתי לי כל בכור בישראל מאדם עד בהמה לי יהיו אני ד...". (ע"פ מדרש תנחומא)

מילה בפרשה

ראובן בוודאי העדיף,
שאחינו יביא לצריף,
בן בהמה לשחיטה,
בתוך כלי המיטה.

המונח המבוקש הינו מילה
בת 3 אותיות המופיעה בפרשה.
אשר כל שורה בחידה
רומזת להקשר שונה שלה.
(יתכן כתיב חסר וחילופי אותיות
בעלי הגיה דומה)

התשובה תפרסם אי"ה בגליון הבא

ושפני טמוני חול

באיזו מצוה הדין הוא שמצוה בשלוחו יותר מבנו?

"אחירע בן עינן"

אחירע בן עינן היה נשיא שבט נפתלי שעליו נאמר: "נפתלי שבע רצון" דהיינו שארצו הייתה מוציאה פירות כרצון בעליה. ופירוש שמו הוא: 'אחי' זה לשון ארץ שמנה לתבואה, כמו שכתוב: "ותרעינה באחו" וכן: "והוא בן אחים יפריא". 'רע' הוא לשון רצון כמו שבארמית 'רעוא' הוא רצון, וזה היה שבט נפתלי שארצו מוציאה פירות כרצון בעליה. 'בן עינן' שהיו עננים משקין ארצו, ומעיינות רבים היו בארצו, ועל זה אמר: "מבורכת ד' ארצו". (בעלי התוס')

שעשועי דאורייתא

"במדבר סיני באהל מועד"

מהי הפרשה היחידה בחומש במדבר שלא מופיע בה

'מדבר'?

מצאו נא בפרשה:

1. מילה הנקודה מעליה.

2. שם אדם שנקרא ישר והפוך.

3. שלוש מילים רצופות שמסתיימות באות א'.

4. את שמותיהן של שש פרשות אחרות.

5. שלושה שמות של אנשים המוזכרים במגילת אסתר,

ושני שמות נוספים בפירוש רש"י (ורש"י מביא עוד

אחד בכינויו).

6. שם של נשיא שבשמו ובשם אביו כוללים שמות של

שני שבטים.

שמיאות מי יבין

לפניכם פסוק מן הפרשה שנפל בו שיבוש, התשכילו להבין מהו?

1. "וזאת עשו להם וחיו ולא ימתו בגשתם את קדש הקדשים אהרן ובניו יבאו ושמו אותם איש איש על עבדתו ועל משאו"

2. "ולקחו בגד תכלת וכסו את המנרה הטהרה ואת נרתיה ואת מלקחיה ואת מחתתיה ואת כל כלי שמנה אשר ישרתו לה בהם"

תשובות

ושפני טמוני חול - תשובה לגיליון קודם: מה הקשר לפרשה: "שום תשים עליך מלך, אך גן נעול אחתי כלה"? - כל ערכי הזכר בגימטריא הם כמנין 'מלך' (90), ולנקבה כמילה 'גן' (53). **לסדר את הפרשה** - "צורישדי" - **חידון א' ת'** - אלעזר בן אהרן, בנימין, גולגלתם, דן, הקודש, ומעלה, זבולון, חברוני, טעו, יצהרי, כפות, לבני, מחלי מושי, נדב, סיני, עמרם עוזיאל, פקודים, צורישדי ו-צוער, קרואי, ראש, שלושים, תחש. **חידון א' ת' הפוך** - צבא, סביב, לגג, אהל מועד, תימנה, הקהילו, ולזרז, מזרח, מוט, נפתלי, מסך, פגעיאל, לוויים, שמו, טקס, אלישמע, אליסף, ארץ מצרים, שק/נרתיק, זר, חודש, פרוכת. **שעשועי דאורייתא** - נשא. (ובכל הפרשות כתוב 'במדבר', חוץ מבלק שכתוב 'המדבר') 1. "ואהרן". 2. "לאל". 3. "הבא לצבא צבא". 4. תולדות, שמות, פקודי, תשא, בהר, מטות. 5. "יהודה" "שמעי", "אביחיל". וברש"י: 'כמו שאמרו בבגתן ותרש', ואחשוורוש: "ויפקד המלך פקידים". 6. אבידן בן גדעוני. **מילה בפרשה בהקתי** - ברעלברה. "מלך עתיק ופיזיז" - ברע מלך סדום רץ מהמלחמה, "בחבר-עיר הכריז" - בחבר=ברע, "אחליף נאמן בנורא" - בנורא=ברע, "זוהי הוראתי הברורה" - ברורה=ברה. **טמונות בפרשה** - 1. "מטה" (א,מח) 2. ימת הכנרת - "ימה" (ב,יח) 3. 'שואבת את הגחלים' (רש"י ד,יד) 4. שוק "מחנה יהודה" (ב,ג) 5. שק: 'כמין מרצוף' (רש"י ד,י) 6. "ומיתריהם" (ג,לז) 7. 'רבוצה... כארל' (רש"י ד,יג) 8. "שאו את ראש" (א,ב) 9. פדיון בכורות (בפרק ג') 10. E + L = צור = "אליצור" (א,ה) 11. פרגולה - "ועמודי החצר" (ג,לז) 12. "אביחיל" (שמו של אבי אסתר המלכה) (ג,לה) 13. צומת: "נחשון" (א,ז) **טמונות בהפטר** - 1. "צמרי ופשתי" (יא+ז) 2. סמל העיר - "לפתח תקוה" (יז) 3. אומרים בהנחת התפילין: "וארשתיק לי לעולם וארשתיק לי בצדק ובמשפט ובחסד וברחמים. וארשתיק לי באמונה וידעת את ד'" (כא) 4. "ראש אחד" (ב,ב) **שאלה לשלחן השבת קדושים** - שאלנו: "ואהבת לרעך כמוך", כותב רש"י: "אמר ר' עקיבא זה כלל גדול בתורה". אך הגמרא במסכת מכות (כד.) מביאה, שבא חבקוק והעמיד את כל מצוות התורה על אחת: "וצדיק באמונתו יחיה". מצאנו לכאורה סתירה מהו עיקר ותמצית מצוות התורה, ויש לבאר את הדבר. כמה מעיקרי התשובות שהתקבלו במערכת: א. אמונה היא קיצור מצוות בין אדם למקום, ו'אהבת' של בין אדם לחברו. (כלי יקר) ב. כעין זה: שחבקוק העמיד את מצוות התורה על אחת, אמר: "צדיק באמונתו יחיה", ורצה לומר שכל מהות החיים היא האמונה. ורבי עקיבא אמר: "זה כלל גדול בתורה", מלשון דבר שכולל בתוכו הרבה דברים, והתכוון לומר ש'ואהבת' זו מצווה שכוללת בתוכה את כל המצוות של "בין אדם לחברו". ג. לאנשים פשוטים אומרים שעליהם לנהוג במידת 'ואהבת' כגון אותו גוי שבא להלל להתגייר אך 'צדיק באמונתו יחיה', זוהי הדרגה הגבוהה יותר. (הגר"ח שמואלביץ)

ניתן להשיג את העלון:

במייל: ע"י שליחת מייל בקשה אל: temunabaparashah@gmail.com - מלמדים, תלמודי תורה ובתי ספר - נא ציינו זאת.

ב: 'לדעת', 'אידישער וינקל' (באידיש) ו'דרשו'.

בירושלים: בחנות 'פיאוחי בית ישראל' רח' בית ישראל 1, ובמערכת.

זהו חידון משעשע מתמונות הרומזות על פסוקים ומושגים מהפרשה ומפירוש רש"י.
(תוכלו למצוא תשובות במדור 'תשובות')

אדגיש, כי אין הכוונה להמחיש את הפסוקים כלל, אלא רק בדרך רמז וכפל לשון. (מומלץ לציין זאת לילדים)
temunabaparashah@gmail.com חידוקים והערות: כמו"כ להצטרפות לרשימת התפוצה ולהקדשות ניתן לשלוח בקשה למייל הנ"ל.

טמונות בפרשה

מקרא רמת קושי: רגל קשה

5

4

3

2

1

6

9

8

7

LE

10

11

12

13

מחשבה טובה

התשובה לטמונה זו תתפרסם בע"ה בגיליון הבא

תשובה לגיליון הקודם "ונסתם ואין רודף" (כו"ז)

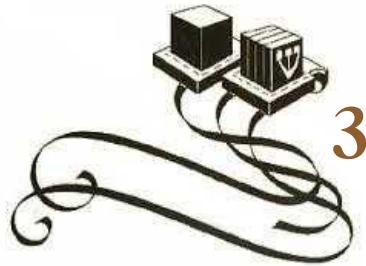
הפטרת במדבר "והיה מספר בני ישראל" (הושע ב' א-כב)

טמונות בהפטרה

כל הזכויות שמורות לאודון בין.

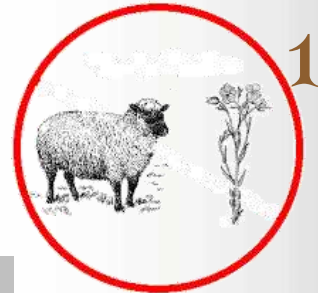
4

3

2

1